

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1021

B.A./B.Sc. Semester—I

HISTORY (History of India Upto C-1000)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :—Section A : Attempt any **EIGHT** questions out of **10** questions. Each question carries **2** marks. (8×2=16)

Section B : In **four** units, attempt **SIX** questions out of **EIGHT, ONE** question will be compulsory in each unit. Each question carries **14** marks. (6×14=84)

SECTION—A

1. Define the religious sources of the Ancient History of India.
2. Write the economic position during the RigVedic Age.
3. In the 5th Century, explain two causes for the rise of two new religions.
4. What do you understand by 'Tri-Ratna' ?
5. Who was the writer of the 'Artha Shastra' ?

6. When and why Alexander invaded India ?
7. Write about rise of the Maurya Empire.
8. Examine the importance of the Ashoka's Dharma.
9. Write the name of literary books of the Harsha Vardhana.
10. Define the social conditions during the origin of the Rajputs.

SECTION—B

UNIT—I

1. Define the term 'Ancient'. Describe literary and religious resources during ancient history of India.
2. Explain the main features of the Indus Valley Civilization and also explain social and economic life of the people.

UNIT—II

3. During Indo-Aryans period, describe the main changes in society and in the status of women.
4. Explain the life character and teachings of the Mahatma Buddha.

UNIT—III

5. Explain the Kalinga war's causes and effects.
6. Write the rise of the Gupta Empire, its expansion under Samudra Gupta.

UNIT—IV

7. Explain the establishment of Vardhana Kingdom, sources of income and patronage of religion.
8. Write the administration, trade and art during the Chola's period.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਓ : ਕੁਲ ਦੱਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

(8×2=16)

ਭਾਗ ਅ : ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ ਕੁਲ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

(6×14=84)

ਭਾਗ—ੳ

1. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਸਮੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੋਮਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
2. ਰਿਗਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
3. ਪੰਜਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਨਵੇਂ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕਾਰਣ ਲਿਖੋ।
4. 'ਤ੍ਰਿਰਤਨ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
5. 'ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਸੀ ?
6. ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ?

7. ਮੋਰੀਆ ਰਾਜ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਅਸ਼ੋਕਾ ਧਰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਲਿਖੋ।
9. ਰਾਜਾ ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
10. ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ—I

1. 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੋਲ ਕੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
2. ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਭਾਰਤੀ-ਆਰਿਆ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋਏ। ਉੱਤਰ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ?
4. ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦਾ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤਰ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ।

ਯੂਨਿਟ—III

5. ਕਲਿੰਗ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।
6. ਗੁਪਤ ਰਾਜ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਸਮੁਦਰ ਗੁਪਤ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

यूनिट—IV

7. ਵਰਧਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ, ਲਗਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੋਮੇ ਅਤੇ ਪਾਰਮਿਕ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ।
8. ਚੋਲਾ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ, ਵਿਉਪਾਰ ਤੇ ਕਲਾ ਸਬੰਧੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— भाग क : कुल 10 प्रश्नों में से कोई 8 प्रश्न करो। प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक हैं। $(8 \times 2 = 16)$

भाग ख : नीचे लिखी चार इकाईयों में से कुल 6 प्रश्न करो। प्रत्येक इकाई में से एक प्रश्न जरूरी है। प्रत्येक प्रश्न के 14 अंक हैं।

$(6 \times 14 = 84)$

भाग—क

1. प्राचीन भारतीय इतिहास के धार्मिक स्रोतों का वर्णन करो।
2. ऋग्वैदिक काल में आर्थिक व्यवस्था का वर्णन करो।
3. पांचवी शताब्दी में भारत में दो नये धर्मों की उत्पत्ति क्यों हुई — दो कारण लिखो।
4. 'त्रिरत्न' शब्द से आपका क्या अभिप्राय है ?
5. अर्थशास्त्र का लेखक कौन था ?
6. भारत पर सिकन्दर ने हमले कब और क्यों किये ?

7. मौर्य राज्य की उत्पत्ति संबंधी व्याख्या करो।
8. अशोक धर्म की महत्ता लिखो।
9. राजा हर्षवर्धन की साहित्यिक पुस्तकों के नाम लिखो।
10. राजपूतों की उत्पत्ति के समय सामाजिक व्यवस्था का वर्णन करें।

भाग—ख

इकाई—I

1. 'प्राचीन' शब्द की व्याख्या करो। भारतीय इतिहास के धार्मिक और साहित्यिक स्रोतों का वर्णन करो।
2. सिंधू घाटी सभ्यता की विशेषताएं और लोगों के सामाजिक तथा आर्थिक जीवन का वर्णन करो।

इकाई—II

3. भारतीय-आर्यों के समय समाज में कौन-से परिवर्तन हुए। उत्तरकाल में औरतों की क्या अवस्था थी ?
4. महात्मा बुद्ध का जीवन चरित्र और शिक्षाओं का वर्णन करो।

इकाई—III

5. कलिंग युद्ध के कारण और प्रभावों का वर्णन करो।
6. गुप्तराज्य की उत्पत्ति, विस्तार और समुद्रगुप्त के समय प्रशासनिक प्रणाली का वर्णन करो।

इकाई—IV

7. वर्धन साम्राज्य की उत्पत्ति, लगान प्रणाली के कौन-कौन से स्रोत और धार्मिक अवस्था की व्याख्या करो।
8. चोला राज्य का प्रशासन, व्यापार और कला सम्बन्धी व्याख्या करो।